

Paremmiin sanoen

Eräässä kielenhuollon ja viestinnän kurssin harjoitustyössä (Jouko Äikiä 4. 11. 1975) on kiinnitetty huomiota *paine*-sanan kyseenalaiseen käyttöön. Sanomalehden pääkirjoitussivuilta on löydetty seuraavat esimerkit: *Julkisten palvelujen paine* (= tarve) on valtava. *Teheranin vanhoja ja vasta kehittyviä rakenteita kohtaava muutoksen ja nopean kasvun paine* (= rakenteiden [?] muuttamis- ja laajentamistarve). *Mutta eivät vain hotellit ja asunnot ole sortumassa paineen alle* (= tungosta ei ole pelkästään hotelleihin ja asuntoihin).

Edellä olevat esimerkit ovat käännö-artikkeleista; juuri tätä tietä *paine* lieneekin levinnyt muotisanaksi. »Ilmassa» olevan, helposti tarjoutuvan ilmauksen taroituksenmukaisuutta ei aina ajatella. Kirjoitetaan, että *kysyntä painetta on lisännyt eräiden Pohjoismaiden ja Keski-Euroopan valmistajien maatalouskonetuotannon lopettaminen*, vaikka kyseessä on yksinkertaisesti kysynnän lisääntyminen. Ja kun sanotaan, että *muutos paine vallitsevaan organisaatioon nähden lakkaa*, tarkoitetaan vain sitä, että organisaatiota ei enää pyritä muuttamaan.

Asuntomarkkinoilla *painetta* tuntuu olevan tasaisen paljon. Pari esimerkkiä. *Asunto painetta lisäävät* (= asuntojen tarvetta lisäävät, asuntotilannetta kiristävät) *Reykjavikista tänne Vestmannasaariston*

luonnonkatastrofin vuoksi evakuoitua. Alueelle kohdistui rakentamis painetta, ja kunnanhallitus näki aluerakentamisen ainoaksi ratkaisuksi. Jälkimmäinen käyttötapaus on muoti-ilmauksille tyypillinen: sanalla on helppo kuitata asia, joka tehokkaaseen informaatioon pyrittäessä edellyttäisi pitempiä selityksiä.

A. H.